

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 27132/2023
15.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Марије Терзић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ана–Марија Смартек, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради накнаде за фактичку експропријацију и утврђења, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2084/23 од 24.07.2023. године, у седници одржаној 15.05.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2084/23 од 24.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 601/20 од 24.05.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 19.023.708,10 динара са законском затезном каматом од пресуђења 24.05.2023. године до исплате. Ставом трећим изреке, утврђено је право јавне својине туженог на кат. парцелама .. у површини од 117м² и .. у површини од 139м², обе уписане у лист непокретности ..., у ½ дела на кат. парцели .. у површини од 255м² и у 4275/29240 дела на кат. парцели .. у површини од 2.924м², обе уписане у лист непокретности ..., што је тужилац дужан признати и трпети да се тужени упише са правом јавне својине у катастру непокретности након правоснажности пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 398.355,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж 2084/23 од 24.07.2023. године, ставом првим изреке, одбио жалбу туженог и потврдио пресуду Вишег суда у Новом Саду П 601/22 од 24.05.2023. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку-ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11...10/23) у вези са одредбом члана 92. Закона о уређењу судова („Сл.гласник РС“ бр. 10/23) и оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности а ревизијом се одређено не указује на другу битну повреду одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је уписан као власник кат.парцела .., површине 139м², уписане у лист непокретности .. КО Ветерник као земљиште у грађевинском подручју, њива 2. класе, Улица ..., .. КО Ветерник, површине 117м², њива 2. класе, Улица ..., уписане у исти лист непокретности, са уделом од ½ идеалног дела на кат.парцели .., површине 255м² уписане у лист непокретности .. КО Ветерник као земљиште у грађевинском подручју, њива 2. класе, Улица ... и са уделом од 4275/29240 дела на кат. парцели .., површине 2924м² уписане у истом листу непокретности као земљиште у грађевинском подручју, њива 2. класе, Улица Ове парцеле су Планом генералне регулације простора за породично становање у западном делу Града Новог Сада („Службни лист Града Новог Сада“ бр. 34/17...27/22) и Планом детаљне регулације Адица у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 22/19), планиране за површину јавне намене – саобраћајне површине (улице ..., ... и ... на Адицама у Новом Саду) а кат.парцела бр. .. је планском документацијом делом намењена за саобраћајну јавну површину – Улицу ... у површини од 2294м², а мањим делом за породично становање и то у површини од 630м². Катастарска парцела .. у природи у целости представља Улицу ... у Новом Саду и користи се као јавна и саобраћајна површина, делимично је опремљена комуналном инфраструктуром а саобраћајна површина израђена је од асфалтног застора. Кат.парцела .. у природи у целости представља Улицу ... у Новом Саду и користи се као јавна и саобраћајна површина, комплетно је опремљена комуналном инфраструктуром а саобраћајна површина је израђена од асфалтног застора. Кат.парцела .. у природи у целости представља Улицу ... у Новом Саду и користи се као јавна и саобраћајна површина, делимично је опремљена комуналном инфраструктуром, а саобраћајна површина израђена је од асфалтног застора. Кат.парцела .. је у природи делом ушла у састав Улице ... у Новом Саду у површини од 855м². Површина ове парцеле приведена намени спрам удела тужиоца је 4275/29240, одговара реалној површини од 427,5м². Парцела није опремљена комуналном инфраструктуром, а саобраћајна површина опремљена је конгломератом грађевинског материјала. Вештачењем је утврђено да тржишна вредност предметних парцела износи 200 евра по 1м², односно 23.457,10 динара по 1м². Тужиоцу није исплаћена накнада за парцеле. Кат.парцеле .. и .. КО Ветерник, тужилац је стекао на основу уговора о замени од 10.08.2005. године, а кат.парцеле .. и .. КО Ветерник на основу уговора о купопродаји од 25.03.2005. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом члана 1. став 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију за заштиту људских

права и основних слобода и члана 58. Устава Републике Србије усвојили тужбени захтев и обавезали туженог на исплату накнаде за земљиште које је фактички експроприсано-приведено планској намени и користи се као јавна површина. По становишту судова, тужилац је фактичким привођењем земљишта планираној намени лишен права својине и зато му припада право на накнаду у висини тржишне вредности земљишта. Истовремено, утврђено је право јавне својине туженог на том земљишту, стечено на основу донетог планског акта и фактичким привођењем земљишта намени предвиђеној тим актом.

По оцени Врховног суда, нису основани наводи ревидента да је у овом спору погрешно примењено материјално право.

Одредбом члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Сл.гласник РС“ бр. 72/11 са каснијим изменама и допунама), прописано је да се добрима у општој употреби у јавној својини, сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, прузи и улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прелази и др.). Истом одредбом прописано је да свако има право да добро у општој употреби користи на начин који је ради остваривања те намене прописан законом, односно одлуком органа или правног лица коме су та добра дата на управљање (члан 5.) као и да су добра у општој употреби у својини Републике Србије, изузев путева II реда, који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута II и I) и тргова и јавних паркова, који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој територији се налазе (став 10.).

Парцеле у својини, односно сусвојини тужиоца су добро у општој употреби, јер се користе као улица-јавни пут у насељу који саобраћајно повезује делове насеља (члан 2. тачка 7. Закона о путевима), а планираној намени су приведене без спроведеног поступка одузимања земљишта које је планским актом одређено за добро у општој употреби, у смислу члана 10. став 2. Закона о јавној својини. На тај начин спроведена је експропријација која настаје кад се на земљишту граде путеви и инфраструктурни или други јавни објекти, иако не постоји решење о одузимању земљишта којим се тужилац лишава права својине на означеним парцелама, односно њиховим деловима, који су у саставу улице.

Сходно изложеном, тужиоцу припада право на накнаду за предметне парцеле, сходно његовом искључивом праву својине, односно сувласничком уделу, у висини њихове тржишне вредности, што је у складу са чланом 58. став 2. Устава Републике Србије. Накнада се одређује по тржишној вредности грађевинског земљишта, јер су предметне парцеле уписане као земљиште у грађевинском подручју. Висина накнада је вештачењем утврђена у висини од 23.457,10 динара/м². Тужени је обвезник исплате накнаде, јер су спорне парцеле планским актом предвиђене за саобраћајну површину – улицу, а такво земљиште је у својини туженог, сагласно члану 10. став 10. Закона о јавној својини.

Одлука о трошковима поступка донета је правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредби члана 414. став 1. ЗПП .

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић